

**70. ROJSTNI
DEN**

str. 3

**"ŽIVI STIK Z
BESEDO..."**

str. 6

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 7. marca 2002 ☼ Leto XII, št. 5

Monošter, 20. februar

Slovenski ples 2002

Dotejga mau je bijo slovenski ples v Varaši eden najbaugši ples. Sploj nej nūco reklame. Gda smo začnili stopnice odavati, se je lūstvo samo tak sipavalo, vsigdar so bili takši, steri so dolaostali. Letos se je že pri odavanji kart poznalo, ka nede telko lidi, kak je šegau melo biti. Istina, ka smo organizatori tō velko napako, hibo naredli. Lani, gda smo se odlaučili za datum, smo pozabili pogledniti letošnji kalendar. Tak smo mislili, če je lani dugi fašenek bijo, te de letos tō gvūšno tak. Te smo se pa vujznili, kak Talanin pes, steri je mislo, ka žujco gej, te je pa led lizo. Letos je fašenek trno kratek bijo, zatok je pa bal bijo že v postnom časi. Dapa tak smo si mislili, ka mladi tak fejst ne držijo posta, pa je tau nede nazaj držalo, ka bi prišli na bal. Nejsmo dobro mislili. Vej pa čūli smo, ka je nekak v Sloveski vesi gospauda župnika pito, če se v posti smej plesati. On je prej tak pravo, ka se zmerno (mērsčekelt) sme veseliti, samo takše norije se ne smejo delati kak v fašenskom časi.

Na tom bali smo se tō veselili, samo nas je nej telko bilau kak vsikšo leto. Kakši petdeset lidi je falilo, dapa tau so vejndrik ranč tisti bili, steri znajo najbaugše razpoloženje (hangulat) narediti. Za tau, ka je razpoloženje nej ta pravo bilau, je bijo malo kriv ansambel tō. Vejmo, ka v Porabji stari pa mladi radi plešejo na narodnozabavno muziko. Tisti, steri ojdijo na slovenski ples - med njimi Madžari tō - ranč zatok

pridejo, ka se radi zavrtijo na slovenske polke pa valčke. Letošnji ansambel je pa bole špilo muziko za mlade, zatok so eni

ljubitelji polk pa valčkov malo volau zgibili. Ovak je pa vse po starom kopiti šlau. Publiki se je trno vido

ansambel Kulturnoga društva Vrtenek iz Gornjih Petrovec, steri so pokazali, kak se leko na takšojškeri, stero ovak za kosit

pa okapat nūcamo, muzika dela. Srečke, tombole so tō v momenti sfalile, če bi vendrik gnauk telko meli, bi tō vse odali. Organizatorji so skrb meli na tau, naj srečke, tombole takšne baujo, stere so značilne (jellemzōek) za nas, Slovence. Doma spletene košare, cejkerge, lesene grable, meklē iz šib, domanji, v peči spečeni krū pa vrtenki, tikvin oli, domanja palinka. Vūpamo, ka tisti, steri so dinko melo ali proseno kašo dobili, go nedo tavō lūčali, če sami ne vejo z nje kaup ali šterc spečiti, naj go dajo staroj materi, vej ona gvūšno zna. Pa edna vesela o tombolaj! Na slovenski ples že dugo lejt ojdi ena doktorca iz Sombotela. Gda je letos vidla, ka je grabla pa košaro dobila, so ji vse vlaške gor stali. Ona prej doma že telko grabel pa košar ma, ka pri pavarskoj izi nejga telko. Prej že tretjo leto grable pa košare dobi na tomboli.

Najbola se je pa veselila držina Andraša Sukiča z Gorenjoga Senika, stera je dobila glavni dobitok, televizijo Panasonic, stero so kúpile slovenske manjšinske samouprave.

Pa eške nika! Zatok se vidi, ka se približavajo volitve, vsi politiki pa poslanci, stere smo pozvali na ples, so prišli.

Organizatorji - delavci Zveze Slovencev na Madžarskem - so si obečali, ka do drugo leto skrb meli na dvej stvari, na tau, ka de bal v fašenskom cajti, če de mogauče na fašensko soboto, pa na tau, ka de ansambel več narodnozabavnih špilo.

Marijana Sukič

Den slovenske kulture v Budimpešti

Slovensko društvo v Budimpešti je 16. februarja svetilo slovenski kulturni svetek, Prešernov den. Na začetki je

letnico. Kak brž ta dé čas! Kak gda bi zdaj začele, pa je že deset lejt preteklo. Kak so na začetki spejvale, pa kak

vidli.

Potejm je nastopila Eržika Kondor. Tak je lepau igrala na harmoniko, ka smo jo šče tak nejš čuli. Tak se je pripravila kak šče nikdar. Gratulirali smo ji. Želeli smo, naj vsi še dugo-dugo odijo vküper, spejvajo, igrajo, ka tau pomejni, da Porabje šče slovensko bau, če de se čula slovenska pesem. Želeli smo, naj šče večkrat pridejo, ka nam prinesejo slovensko materno rejč, stero mi v Pešti spoj pogrešamo. Mi bi pa radi ostali Slovenci, pri tem nam pomagajo takšne prireditve, gostovanja skupin iz Porabja, Slovenije, avstrijske Koroške. Slovenski gučimo samo takrat, če se

Števanovske ženske z Marijo Rituper

bilau povedano, ka te den, 8. februar je den, gda je najvejši slovenski pesnik Franče Prešeren mrau. Leto 2000 je bilau Prešernovo leto, ka je bilau 150 lejt, ka je mrau, 200 lejt pa, ka se je nraudo. Zatau smo te dvakrat svetili, decembra smo posebej meli Prešernov svetek. Te so bili pri nas na gostovanji iz Kranja, Moški pevski zbor *Maj*.

Našo društvo zatau sveti malo kasneje te lejpi den, ka najprvin svetijo v Ljubljani, potem pa v Monoštri, kama

zdaj! Zdaj so se števanovske ženske notri pokazale s porabskimi ljudskimi pesmimi, najveš so ji pa zapele iz števanovske okolice. Ena članica je falila, bilau ji je osem, ali te osem žensk je tak navdušeno pa tak fejs spejvalo, kak če bi 28 žensk spej-

Eržika Kondor

En tau gledalcev

mi tō dobimo pozvanje. Letos so v programi nastopile števanovske ženske pod vodstvom Marije Rituper, glasbene pedagoginje iz Murske Sobote, potem Eržika Kondor s harmoniko. Gratulirali smo števanovskim ženskam za deseto ob-

valo. Gospa Marija je spoj dobro navčila, kam koli leko dejo pa se notri pokažejo. Telko pomejni, če eden zbor dobrega vodjo ma. Čudovito je bilau. Meli smo vogrskse goste tō. Oni so tō prajli, da tak navdušeni, čudoviti mali zbor so šče nej

srečamo v družtvi ali kakšne prireditve mamo mi ali Veleposlaništvo R Slovenije.

Na tejm našom svetki smo se lepau zbrali. Med-gosti smo leko pozdravili prvo sekretarko veleposlaništva R Slovenije Ksenijo Škrilec, predsednika Zveze Slovencev na Madžarskem Jožeta Hirnōka in madžarske goste tō.

Najlepše se zavalimo vsakšomi, sto nam je pomago, ka smo leko lepau svetili slovenski kulturni svetek. Posebej se zavalimo tistim, stero so finančno pomagali tau prireditiv, tak Ministrstvi za kulturo v Ljubljani in Zvezi Slovencev.

Irena Pavlič
predsednica družtva

Visoka šola Dániel Berzsenyi

Iskanje novih programov skupaj z Mariborom

Dekan mariborske Pedagoške fakultete dr. Joso Vukman in rektor Visoke šole Dániel Berzsenyi dr. Karel Gadanyi sta v Szombathelyu podpisala letošnji program sodelovanja. »Za nas je sodelovanje z mariborsko Pedagoško fakultetelo zelo pomembno. Podpisali smo trintrideseti sporazum, kar pomeni, da je sodelovanje preživelo več političnih sistemov in se ohranilo v korist obeh akademskih ustanov. Zdaj želimo poiskati nove oblike sodelovanja. Omenim naj izmenjavo večjega števila študentov pa tudi gostujočih profesorjev,« omenjuje rektor dr. Karel Gadanyi.

Dekan dr. Joso Vukman pa dodaja, da ima Pedagoška fakulteta številne nove programe s področja naravoslovja, humanistike in matematike, kar bo omogočilo številčnejšo izmenjavo študentov in profesorjev. »Razmišljamo tudi, da bi v naslednjih letih razpisali študijski program prevajanja in tolmačenja za madžarski jezik. Ta program bomo sposobni uresničiti le s sodelovanjem z akademskimi ustanovami na Madžarskem, torej z Visoko šolo Dániel Berzsenyi,« pravi mariborski dekan.

Visoka šola Dániel Berzsenyi ima v tem študijskem letu v 120. izobraževalnih kombinacijah 5735 rednih študentov in tistih, ki študirajo ob delu. Na slovenski katedri, ki je lani počastila 20. letnico dela, je vpisanih 7 rednih študentov in 10 študentov ob delu. Vodstvo šole si prizadeva, da bi večje število študijskih programov dvignili iz sedanje visokošolske na fakultetno raven, oziroma da bi iz visoke šole postali fakulteta. Tudi pri tem projektu računajo na strokovno pomoč mariborske Pedagoške fakultete.

eR

Spremljajte televizijsko oddajo
SLOVENSKI UTRINKI
vsak drugi četrtek ob 13.00 na
1. programu madžarske
televizije.

Naslednja oddaja bo v četrtek,
14. marca 2002.

Ponovitev v soboto, 16. marca,
ob 11.05, na 2. programu.

Papiri pripovedajo Ivanocy in Kalendar

Od 1904 do 1906 je bil urednik Kalendara srca Jezušovoga dr. Franc Ivanocy. Naraudo se je 25. avgusta 1857. leta v vasi Ivánovci pri Kančevcaj kak Franc Koudela. Kda je bil 11 lejt star, so ma dali ime Ivanocy (Ivanovski), štero je dobilo že več duhovnikov v žlati. Iz rodbine Kodila-Ivanocy je na Gorenjom Siniki pokopani Peter Kodela (rojen 1839), šteri je bil tam plebanoš od 1865-1894, v Števanocih pa je mrau (l. 1810) in pokopani Matija Kodela.

Franc Ivanocy je odo v gimnazijo v Kőszeg in Sombotel, za duhovnika pa se je včuu v Budimpešti in Győri. Služit je začo kak kaplan 1882. leta v Soboti. Drugo leto je bil že profesor v Somboteli, 1885. leta pa je v Budimpešti obrano doktorsko disertacijo „Sveto pismo in klinopisni (ékírásos) spomeniki“. Od 1889 je bil plebanoš na Tišini, 1893 je grato dekan ali ešperes soboške dekanije in šolski nadzornik katoličanski šaul. Od 1907 je bil častni kanonik. Mrau je 29. avgusta 1913, pokopani je pri Sv. Benedikti v Kančevcaj.

Sombotelski pušpek je 1904. leta proso Franca Ivanocyja, naj vküppostavi slovenski kalendar za Slovence v Slovenskoj krajini, štere do tiskali v Somboteli. Ivanocy je tri lejta bil urednik Kalendara, po tistom je dojpravo. Zaka? O tome leko štemo v pismi, šteroga je 24. novembra 1905. leta napiso svojma pušpeki.

„Papir kalendara je preveč lagvi. Najslejdnja naša tiskarna ne nuca več takši papir. Ilustracije so neokusne (izléstelen). Že dve leti gučim, ka baugši papir bi radi meli pa lepše ilustracije, pa zaman.“

Pred dvóma letoma smo obečali lüstvi, ka njim knige tö vódamo. Lüstvo me od tistoga mau furt spítava, da pa gde vódažo tiste knige.

Če škemo, ka bi kalendar dobro bil vküppostavljeni, pravi cajt vódati, ovak moremo urejati štrti letnik. Tau delo ge več ne morem prejkvzeti. Nauvoga kaplana mam, šteri ne zna slovenski, zatok vse ge morem delati. Ge morem predgati, ka kaplam samo té de leko predgo, če se navči gezik lüstva. Na leto osem gezero lüdi pride k spauvedi. Kaplan de leko spovedavo, če se navči slovenski. Ranč zatok morem betežnike tö sam gorpoiskati. Ge morem v šauli šolmino (landij) vküppobrat, škonika plačüvati pa vse račune voditi. Šaule tö morem gorpoiskati, če se mlajši vredi včijo. Tak, ka trnok dosta dela mam. Do tega mau mi je kaplan (Jožef Sakovič) dosta pomago pri urejanji Kalendara. Nauvi mi ne more pomagati.

Zatok prosim Vas, gospaud Pušpek, dopüstité mi, ka nemo več urednik Kalendara. Če se moj nauvi kaplan navči slovenski, pa de mi pomago pri pisanji pa urejanji Kalendara tö, té pá prejkvzemem urejanje.“ (odlomki, prevod. Škofijski arhiv, AC 4212/1905)

Dr. Franc Ivanocy več nej prejkvzöu urejanje. Od 1907 do 1919 je bil urednik Kalendara Jožef Klekl mlajši, od 1920 do 1941 Jožef Klekl starejši, l. 1942 in 1943 Matija Balažic, l. 1944 pa Franc Kolenc.

Marija Kozar

70. rojstni den

Gda človek zadobi sedemdeset lejt, tau je že buma lejo in veselo. V Andovci Klošin Mariš neni, gda so tisti zranjek gor stanili, so ranč nej vedli, ka čaka na njé te den. Tau so vedli, ka majo rojstni den, depa tau, ka cejla držina pride pozdravlat pa njim takšni sto

sam taličila. Mlajši pa sneje so dočas že stole vtjüp djali, dje-sti je na stauli bilau. Tau so že oni gotovo z daumi prinesli, več fele mesau, sladko, pivo, vino, palinko, ka namisliti moreš, je vse bilau. Kaulek stoli nas je 18 bilau, vejš, ka tau ti ne morem taprajti, gda

malek nazaj zaslužim.«

• *Tisti den, gda ste gora stanili, ste si brodila, Baug moj, kelko sam stara?*

»Na tau ti nika morem prajti. Müva z bratom sva se na sedmi mejsec narodila. Moj brat se je vekši naraudo, depa dja sam trno mala bila. Nateltja, ka so mi že gvant zašili pa škrinjo dali naprajti na Verici, ka mrdjem. Pa vidiš, itak sam tü. Stari Bajzek pa Lovenjok strica sta pa tau prajla, če dja živa ostanem, meni data gazdijo. Pa sta prajla: »Naj eden keden živi, eden mejsec, sedem lejt – no vejpa zdaj že vendar ostane.« Tau sam pa dja tü prajla, če 70 lejt zadobim, te že leko mrdjem. Gda sam pa te den gora stanila, sam si brodila, kak je tau lepau pa veselo, ka človek takšne lejpa lejta zadobi. Pa vejš ka, stari Břejznjak mi nej dau gazdijo pa Lovenjok tü nej. Njiva sta tak brodila, ka dja tak mrdjem, ka sam se tak mala narodila, pa leko takšno norijo obečata. Na tisti den, gda sam se narodila, so v Andovci ranč baur vozili. Mati so tü tam bili pa so se mogli domau paškiti, ka je navla bila.«

• *Te 70 lejt vam je kak šlau, bili so žmetni pa žalostni cajti?*

»Tak ti morem prajti, ka so bili dobri pa lagvi dnevi. Oženila sam se 51. leta, eden mejsec sva vtjüper bila pa so moža v vauzo odpelali, štiri lejta je tam bijo. Tista lejta so žalostna bila. Gda je od tistec domau prišo, sva na marof šla delat. Najlepša lejta sam pa v Andovci mejla, gda sam v krčmej delala 14 lejt. Tej so bili lejpi in veseli cajti. Zdaj šest lejt, ka mi je mauž mrau. Zdaj so mi pá žmetni in žalostni dnevi. Ne morem se taužiti, ka mam dobre mlajše, vsigdar mi pridejo pomagat, vse mi napravijo. Vsigdar mi pravijo, mama trno se skrb mej. Hvala Baugi, v špitalaj sam ešča nigdar nej bila. Kak pa tadale bau, tau mo že vidli. Nika drugo neščem, tau bi rada zadobila, najse mi vnuki oženijo in mlajše majo. Ka gospodin Baug da, naj da, kak bau, tak bau. Boga molim pa vórdjem, k meši odim, drugo je v njegvi rovaler.«

Valerija Časar

Klošin Mariš z že pokojnim možaum v mladi lejtaj

napravijo, ka tam vse gor bau od najbaukse piti pa djesti, tau so si v senji nej brodili.

• *Ka se je te den zgodilo?*

»Tašo veseldje so mi mlajši napravili, ka ti tau ranč ne morem taprajti. Nišče mi je nika nej ovado, samo mi je sin telko telefonero, ka pride z autobusom. Dja sam ga čakala pa sam furton tavó na okno gledala, gda pride Pitju, ka va šla v gauško delat. Nnauk sa mo vidim, ka pred ramom štiri autondje stanajo. Vsi mlajši, sneje, vnuki, njimi padaške. Nej sam vejla, naj od žalosti ali od radosti djaučem. V nevauli sam v malo ižo üšla, ka se zravnjam, pa sam nej vedla, ka naj nasé dejam. Edno alo sam gora vzela, drugo

sam tisto vidla. Depa brodila sam si na moža, naj bi on zdaj tau vido, naj bi on živo, kak je veselo bilau. Lejta pa lejta je tau bilau, ka na števanovo so njega tü pozdravlat prišli, vsi mlajši. Zdaj so pa name pozdravlat prišli, depa gda so večer tašli, tisto je trno žalostno bilau. Pa sam sama ostala. Tak sam cejlo nauč djaukala pa sam nej mogla spati, ka mi je tak žmetno bilau. Mlajši so mi prajli: »Mama, ne djauči, te bi mogla djaukati, če bi nigdar nej k tebi prišli, vejpa vsigdar te poglednemo pa pridemo.« Trno sam mogla djaukati, ka so si takšno ceringo napravili mlajši, ka sam tau ranč nej brodila. Pravla sam njim, če mo živejla, po-

OD SLOVENIJE...

Predsednik Kučan obiskal Jordanijo

Predsednik republike Milan Kučan se je mudil na tridnevem uradnem obisku v Jordaniji, kar je bil tudi njegov prvi obisk v kaki arabski državi. Na pogovorih z gostiteljem, jordanskim kraljem Abdulahom II., sta govorila predvsem o razmerah na Bližnjem vzhodu, pa tudi o dvostranskih odnosih in položaju na Balkanu. Predsednik Kučan je kralja tudi povabil na obisk v Slovenijo.

Avstrijski kancler na obisku v Sloveniji

Avstrijski kancler Wolfgang Schuessel je pred dnevi obiskal Slovenijo. Pred enodnevnim uradnim obiskom je predsednik vlade Janez Drnovšek sprejel tudi predstavnike slovenske manjšine v Avstriji. Schuessel je ob obisku poudaril, da se Avstrija veseli, da bo s Slovenijo kmalu v isti družini, tako da se bosta lahko bok ob boku borila za obojestranske, pa tudi evropske interese. Slovenija, ena najbolj kvalificiranih kandidatov za vstop v EU, bo po njegovih besedah leta 2004, najkasneje pa 2005, postala članica povezave, v razširjeni uniji pa bo postalo pomembno regionalno partnerstvo po modelu držav Beneluksa, ki bo malim in srednje velikim državam omogočilo, da se bo njihov glas bolje slišal.

Rupel na turneji po Poljski, Litvi in Latviji

Vodja slovenske diplomacije Dimitrij Rupel se je v okviru tridnevne turneje najprej ustavil na Poljskem, potem pa obiskal še Litvo in Latvijo. Kot so na pogovorih v okviru turneje, v katerih je bila sicer v ospredju širitev EU, poudarili Rupel in njegovi sogovorniki, ima Slovenija z vsemi tremi državami dobre dvostranske odnose, z nobeno izmed njih pa tudi nima odprtih vprašanj.

Tiskamo se pa se kolemo

Pa te vöpride, ka včasim sami ne vejmo, zakoj. Mislim, vsi ste gledali te dni televizijo pa ste vidli, ka se je v Budimpešti zgodilo, gda so edno bautu z bejlo tehniko oprli. Oprli so go pa so ljudam pred tistim na znanje dali, ka do nistarne stvari, televizije, računalnike itd. prej za polonja ali za frtau cejne odavali kak ovak pa v drugi bautaji. Te je pa na otvoritev (megnyitö) te velke baute telko ljudi vküp prišlo, ka so doj stavili promet (forgalom), policija je nej mogla red naprajti. Nistarni so si prinesli gesti, piti, tej drugim je pa lagvo gratalo pa so je više glavé naprej davali ljudje, naj je neka rejši. Stoj bi zdaj leko pravo, ka prej gestejo pejnazge. Nistarni so tak prajli, ka njim je vseedno, kakoli küpijo - če njim je tista stvar potrebna ali nej - samo naj nika pocejni leko küpijo. Tau je prej takša psihična stvar, ka se prej človek etakšoga reda veseli, kakšo srečo je emo. Gestejo pa ljudje, sterim bi pa ja trbelo kaj takšega, če bi se

njim nej trbelo tiskati pa tam klati. Povejmo kakšni držini, stera ma šolsko deco pa bi nūcali računalnik. Samo ka tau stariše njim ne morejo küpiti. Zdaj bi pa bila prilika. Prej cejlo leto nika posebnoga ne küpijo, prišparano majo 100 gezero forintov, tau prej zdaj ponticajo za računalnik. Če bi tau samo tak bilau. Žau, nej so se mogli vcuj prittiskati. Pa te so bili takši, steri so vcuj prišli pa so si nut v kaulice spakivali, ka so mogli pa so že v bauta ponujali takšim, steri so nej mogli do toga blaga priditi... Depa več nej za telko, za kelko so oni dobili. Šejft je cejli svejt!? Strašno, kakši smo nistarni ljudje. Od vsakše stvari vlečemo hasek, nika nam ne dojde. Ne smili se nam niške nej, samo naj ge mam, drugi pa naj dela, ka šké. Fejst smo pokvarjeni pa s toga se vendar več ne zavračimo vö. Od toga mi je nika napamet prišlo. Tak pred petnajstimi, šestnajstimi lejtami, gda je tau šega bila, sam ojdla po Rusiji. V Moskvi smo se zdrža-

vali nistarne dneve pa smo vse kaj poglednili. Pa te, kaj je turist, nika šké za spomin domau prinesiti. V Moskvi sam se v najvekšo bautu, v GUM nut zmejšala. Sto je v tauj blagovnici nej odo, ne more si zmisлити, ka je tau bilau. Tak je velka bila, kak pau našoga varaša, znautra so redne poti bile, odavali so vse, ka nasvejte leko človek vönajde.

Gda sam se že pau dneva tam nut mejšala pa sam do vrat, na stere sam nut prišla, samo tak zavadila, ka sam pitala, te se je nika takšoga zgodilo z menov, kak se je etognauk godilo v Budimpešti. No, te sam v svojom življenji nika takšoga čutila, ka pred tistim pa po tistim nigdar nej. Misli-la sam, ka ge več po našom lejptom vogrskom rosagi nigdar nemo ojdla, zdaj tam „crknem“. Ne hejcam se! Dvej, tri gezero ljudi se je tiskalo nut na vrata, ge pa kelko tavö, telko nazaj pa sam že nej po svoji nogaj ojdla. Gnauk so me k nikšoj grajki

vcuj stisnili tak, ka me je eden sodacki predjen rejšo, ovak bi ja tam ostanila. Pa so ranč tak tavö nosili ljudi na friški luft, kak so delali v Pešti etognauk.

Dobro poslušajte, zakoj so se tej ljudje etak tiskali! Sami bi nigdar nej vönajšli. Zatok so se tiskali, ka je eden tovarnjak friške, fal klobase pripe-lo. Oni so gvušno rejdko prišli do friški pa fal klobas, zatok ji je človek eške nikak razmo. Depa kak naj razmej Peštare, steri so se tiskali, drli, bili za takšne stvari volo, stere so njim leko ka spoj nej potrebne. Leko, ka nam je tau, ka če kaj fal odavajo, te moramo küpiti, tak v krv prišlo zdanji paustau lejt, ka mo eške dosta cajta nūcali, dočas se navčimo, ka se pri nas vsigdar vsepovsedik vse dobi. Pa tau tü, ka fal kipüvati je nej najbolje fal! Vejte, ka pravijo Ejnglendarge? „Nej-smo tak bogati, ka bi leko fal kipüvali!“

I.B.

Istinske živlensjske zgodbe

Mali Janček

Kmične blačine dejo po zra-ki, tak vöglejajo, ka do včasins polejvale zemlo. Takšo vrejmen je, ka vert ešče pisa ne zažene tavö iz iže. Tri kaule, s sterimi se vozi cirkus, dejo po poštiji pa iščejo mesto, gdej si leko počine mara pa lüstvo. Z edni kaul se trno čemerasti glas čuje. Oče se kori z mlajši, ka so nej dosta pejnez prislüžili, nej so tak špilali, ka bi se ljudam vidlo. Edenajst ji je pa že vsi v cirkusi delajo, si krü slüžijo. Velki, menši pa eštje menški bratje pa sestere. Bilau je eštje edno dejte, najmenkšo, tri mejsce stari pojbič, po imeni se je zvau Janček. Trno lejpi pojbič je biu, s kodrastimi vlasami, ridjavimi očami, lepšoga bi nej mogo nišče namalati. Mauž se je z ženov dosta korijo, ka se vsigdar samo z detetom spravla, v cirkusi pa

nika ne pomaga. Tau dejte je oči preveč na pauti bilau, ranč ga je nejsto videti. Ženi je zapovedo, naj tau dejte nikan vkraj spatjiva na veke. »Če nika ne narediš s tem detetom, vas tü njam pa sam odidem po svejti,« se kori z njauv. Ženska jauče, srce se ji malo ne razpauci od boleznosti: »Jas sam mati, edenajst mlajšov sam gorazranila, kak bi leko vkraj od sebe ličila ali zapravila dvanajstoga, najmenkšoga, najboba ljublenoga?« Cajt je kratek bijo, mauž je pravo, če dejte tü najde, gda nazaj pride, ga sam zapravi. Mati vzeme dejte, ga zravna, eno kaštülo z nikšimi ronjami vöobleče pa dejte notri dejte. Na kaštülo je napiše njegvo menje: »Janček«. Kaštülo odnese k slejdnjoj iži v vesi. Nej daleč od rama najde küp pejska, v pejske

edno lüknjo skopa pa dejte s kaštülov notra dejte. Tak go srce boli, ka si misli: »Naj bi raj bila tau moja slejdnja vöra!« V cerkvenoj törmi se zglesi zvon, angelsko pozdravljanje zvoni. Ženska se prekriži, svojo dejte izroči, aldüva materi božji, naj ga skrb ma ino pomaga, če živ ostane.

Familija je tadala odišla v drugo ves, dosta lačni lamp je mejla, trbelo je pejnaze slüžiti.

Vertinja od slejdnjoga rama je šla po drva na drvotino, ka je stejla peč küriti. Te pa čuje, ka nin dejte djauče. Dé pa išče, gnauk samo vpamet vzema, ka iz pejska nika bejlo vöstoji. Gda odpre škatülo, vidi, ka je dejte že vse sivo od djauka pa mraza. Dejte domau odnese, ga v postelo dejte, ma mlejko seg-

reje pa ga nakrmi. Med tejm staupi mauž v ižo, žena ma kaže dejte pa ma pravi, gde ga je najšla, pa ime na kaštüli »Janček«.

Te sta šla pa prosila dühovnika, naj vöoznani v cerkvi, leko ka se stoj zglesi, ka je dejte njegvo. Prosila sta notarošna tö, naj mali lapec vözbobnjari po vesi. Nišče se je nej glaso. Dühovnik njima je tak pravo: »Viva nejmata mlajšov, vzemita tau dejte za svojoga pa ga gora zranita. Tau je dar vama od gospodnoga Boga.« Mauž pa žena sta poslušala dühovnika tanač, dejte sta za svojoga vzela. Vrlo je bilau pa flajnsno, dosta veseli vör je spravilo starišom.

(se nadaljuje)

Ema Sukič

„Dom in božji mir sam si najšla v Števanovci“

Porabje se je sploj spremenilo. Dosta hiš so ljudje zanjali, so odšli z vesnic baukši žitek iskat. Naša krajina, narava je pa ostala takša, kak je bila, če rejsan največ zemle več ne delamo. Bregovi pa ravnina, gaušče pa doline so pa tuj pa so čudovitno lepe. Ne vejm zakoj, ge se vsigdar vupam, ka se Slovenci gnauk samo domau znosijo, če drugo nej, vikende zidat.

Nistarni ljudje z daleča so pa na prvi pogled gorpriši, kak čudovito lepo je naše Porabje. Zdaj vam edno takšo žensko nut pokažem, stera se je na prvi pogled „zalubila“ v našo krajino. Za sebov je njala Avstrijo, velki varaš Graz. Ta ženska je Renata Lah, z njauv je njeni življenjski partner Herbert Kulma. Renata je Slovenka, mlada lejta je preživela v Maribori.

• *Renata, kak se je tau zgodilo, ka si ti es najšla v Števanovce-Otkauvce pa si si tuj kúpila hišo?*

„Jaz sam se dve majstrijji včila, znam šivati tuj. V Grazi sam šivala pa iz Jennersdorfa je bila edna ženska, steroj sam šivala. Rejč do rejči pa je prišlo do toga, ka je ona prajla, ka na Madžarskom prej leko fal hišo kúpi. Tam v Grazi sam vlažno stanovanje, lakaš mejla, nejsam pri najbaukši zdravji, rada bi se rejšila iz tistoga. V Avstriji sam pa nej mejla možnost, da bi si drugo stanovanje ali hišo kúpila, etak sam pa gratala radovedna, kak bi bilau, če bi rejsan tuj kúpila hišo. Najoprvin so me iz Varaša nistarni pelali pa pokazali nikši stari ram. Tisti se mi je nej vido. Te so mi pa potistom prajli, ka geste edna hiša, na polonja zozidana. Poglednila sam go pa smo jo

kúpili. Ka je zdaj že etak lejta postanila, je najino delo s Herbertom nut. On tuj dva-uj majstrijjo zna, je zidar pa mizar tuj. Dosta, dosta dela je spadnilo, depa zdaj je že sploj dobro. Pa nej se mi je samo hiša vidla, liki tau najbole, ka sam zvedla, ka tuj

Slovenci živejo. Tau me je strašno vleklo es.“

• *Kak se spominjaš na tau, kak so te ljudje sprejeli tuj?*

„Zelo lepau so me sprejeli. Lepše si ne morem želeti pa sam nigdar nej senjala, ka geste takšo tuj na svejti. Na začetki pa gnes tuj mi prinesejo vse. Dobila sam flanco, kreda pauv, djajce, gobe, vse, ka si je zmisli. Pa so mi pomagali vse. Tau nigdar pa nigdar nemo mogla pozabiti.“

• *Od tebe sam čūla, ka si pred tistim, kak si prišla v Avstrijo, živela v Maribori. Kakša so bile tvoja mlada lejta?*

„Zmetno mi je misliti na tista lejta. Doživela sam veliko razočaranje (csalódás). Oča mi je pijani bio, mati se je drugič oženila, jaz sam se pa tak tepla. Oženila sam se, dva deteta sam zgibila, mož me je pusto za druge ženske volo. Sploj kesnau, že v 51. leti sam zadobila tau, da sam srečna, da mam zelo dobrega življenjskoga partner-

ra. Na gnes pa sam tuj v Števanovci, mam svoj daum, mir. Sam sploj srečna. Poleg mene je sploj dosta dobri ljudi, kak povejmo Joška bači pa vsi drugi. Tuj je božji mir, zmerom opravljam svojo delo, pauvam svoje lejpe rauze pa vse drugo si tuj sama pri-

pauvam.“

• *Dosta odim po kakši prireditvaji v Števanovci pa tebe vsigdar tam vidim. Depa nej si samo navzauča, liki aktivno pomagaš tuj. Zakoj?*

„Če kaj geste v vesi, v tejm mam strašno veselje. Herbert tuj tak pravi, ka je on v svojom življenji eške nigdar nej doživjo kaj etakšoga. Pa te sam-ge tuj edno šego prinesla v ves. Od božiča do novoga leta se vzemem pa vužgem edno svejčo, z njauv dem od hiše do hiše, če me sprejmejo, njim vse njigve stvari blagoslovim. Ovak sam tuj verna ženska, redno odim k meši, v cirkev.“

Odim redno, zdaj že tretjo leto na slovenski ples tuj, ka je zame sploj lepo. Etakšoga reda s seov vzemam svoje najbaukše padaše, sosede pa spoznance.“

• *Nika sploj lejtpoga sam eške zvedla od tebe. Prej si svojoga soseda pa spoznano žensko vleti vkúp spakivala pa odpelala na leto-*

vanje (nyaralás). Zopojdli ste morje, Turčijo (Törökország) pa si njim vse ti plačala. Zakoj?

„Tau je tak. Oni meni vse pomorejo. Pa gda kam ojdimo, so ranč tak kak ge, plačajo mi, ka je pa najbole važno, na pomoč so mi. Njim Herbert tuj vse kaj pomore tam, gde je potrebno pa za tau ne prosí pejnaze. Tak smo kak edna dobra držina.“

• *Znam, ka si Slovenka. Dobro pa znamo vsi, ka mi, porabski Slovenci dialekt (nyelvjárás) gučimo pa gor na tau eške tak, ka skurok v vsakšoj vesi malo ovak. Razmejo tebe naši ljudje ali si se že ti tuj malo vcujevzela k našoj rejči?*

„Če bi jaz tak govorila, kak povejmo v Maribori, nej bi se trūdila vooпитati kakše reči, nej bi se trūdila se tiste reči navčiti pa je nūcati, bi buma žmetno bilau. Dosta sam se navčila in se trūdim po vašom govoriti. Na gnes že nemamo nikše probleme, pa sam tau tuj napamet vzela, ka so oni od mene tuj kaj prejk vzeli.“

• *Kak ti gledaš na „svojo ves“, Števanovci-Otkauvci? Ka misliš, ostane živi naš slovenski jezik po tej vasničaj ali pa nej?*

„Sam eške malo lejti v Števanovci, dapa nikak ne razmejm, zakoj je tau, da mladina ne guči svoj materni jezik. Gvušna sam, ka so tuj nikši globki vzroki, depa ne vejm, kakšni. Žalosti me, ka mladina vse menje poštuje vse, ka je slovensko. Gestejo prireditve, gde čujemo od dece tuj slovensko rejč, depa v vsakdanešnjom življenji je nikak tak, liki bi je sram bilau gučati. Če de etak naprej, se zgubi te lejpi porabski jezik. Lepau bi bilau, če bi nej mejla jaz pravico.“

I. Barber

... DO MADŽARSKE

Zadnjič zasedala skupščina

16. marca je pred aprilskimi (7. april) volitvami zadnjič zasedala madžarska skupščina. Opozicijske stranke so preprečile spremembo medijskega zakona. Predsednik države Ferenc Mádly je pozval vse stranke, naj v predvolilni kampanji upoštevajo človeško dostojanstvo.

Dvojezični krajevni napisi

Na pobudo Generalnega konzulata R Slovenije v Monoštru je Mestni svet občine Monošter sprejel sklep, da bo mesto označeno z dvojezičnimi krajevnimi napisi, poleg madžarskega imena Szentgotthárd bo na tablah tudi slovenski naziv Monošter. Prav tako bodo postavili tudi kazipote z avstrijske in slovenske meje.

Ali bo v Andovcih spet trgovina?

V Andovcih, najmanjši vasi v Porabju, so l. 2000 zaprli vaško trgovino, kajti pod takratnimi pogoji ni bila donosna. Potrošniška zadruga je stavbo andovski samoupravi, ki išče podjetnika, ki bi vodil trgovino. Pogoji so seveda ugodnejši, kajti od podjetnika ne zahteva nejemnine.

Programi, prireditve

• 10. marca organizira Kulturnometniško društvo Jožef Košič v Bogojini praznovanje dneva žena. V programu bo nastopila tudi gledališka skupina iz Števanovec z igro „Če je glava naura...“.

• 17. marca prirejajo gledališko popoldne v Slovenski vesi. Z najnovejšo igro z naslovom Krčma se bo predstavila gledališka držina Nindrik-indrik.

Čudovit izlet v občini Gornji Petrovci

„Živi stik z besedo...“

26. februara, v lejpom „sprto-lejšnjom“ vremenju je gorenjenička osnovna šola čudovito lejpi den zadobila na ekskurziji, stero je organizirala z drugo kraj granice Osnovna šola Gornji Petrovci. Te den je na seničkojšauli eštja zvonec bola veselo cingo, vej pa mlajše pa lerence nej k vōri za včenje zvau, litji na avtobus, steri se je od tistoga karažnoga mlašečoga žuborenja žlakoma potačo cejli den. Leko, ka si je stoj brodo, ka je naš bus zablauo, gda se je od šaule napauto prauti mejnoma prehodi Gorenji Senik-Martinje. Dapa nej! Martin Ropoš, župan vesi, je bio tak „vri“, ka je posebno dovoljenje sproso za avtobus, etak nam nej trbelo zamansko krauziti kak mački vraučo kašo. Stariške so tū vse dobroga vkūp spakivali svojim mlajšom, etak so skaus leko djeli, pili, nisterni kartali tū.

Gda smo se pripelali do nauve šaule v Petrovcaj, smo se tak počutili, kak če bi prišli v kakšo palačo, tak je velka, lejpa pa moderna. Pa tista prijaznost, kak so nas ravnateljica, lerence, školnicke, mlajši sprejeli, gor prijali, je pa leko postavljena za peldo. Pri nji so zdaj počitnice pa se njim dōjn nej vnaužalo cejli den kaulek nas skakati, nas sprvajati. S stolov je pa samo mana falila, telko vse dobraut je bilau gor. Ravnateljica Danica Čeh nas je s toplimi rečami pozdravila, v imeni vsej nas pa gučo župan Martin Ropoš. Te štja tisti lejpi petrovski kulturni program, gda nam je zaplesala folklorna skupina, plesna skupina, pevski zbor zapojejo v spremljavi svojoga učitelja, recitacije itd. Tak smo se dobro meli, ka če bi nas tak na fajni nej opozauro g. Aleksander Ružič, steri je cejlo ekskurzijo vodo, ka se napautimo, bi štja vejndar zdaj taum bili. On vči zgodovino, geografijo, ka se je fejs poznalo, vej nam je pa telko zanimivoga pripovedavo cejli den, ka bi cejle naše novine nej dojšle za tau. Etak vam samo na kratko povejm ta, ka vse smo leko vidli v občini Gornji Petrovci.

„Od šaule smo se pelali k cerkvi Sv. Ane v Boreči. Tau je katoliška cerkev, štera je po mnenju našoga zgodovinarja Jožefa Košiča bila napravljena že 1137. leta. Tū so nas čakali župnik Ivan Camplin. (Hvala Vam gospaud Camplin!)

Te smo se odpravili v ves

ve seno dojprivezali. Te balon je, gda so ga doj pūstili, biu v premeri mogauče 200 metrov velki. No, lidge so njima pomagali. Seveda sta njiva opravila svoje meritve, za znanost veliko pripomogla, tau se gnesden mogauče tak štē, kak da bi biu polet v vesolje (űrrepülés). V tau malo ves se

je na drugi den natrlo več kak 3000 lidi. Mala ves Ženavlje je s lejmom dogodkom po cejlom svejti gratala znana in zatau smo se v občini Gornji Petrovci odlaučili, ka de 18. august občinski svetek. V té namen smo dali postaviti en balon, ka predstavlja vesolje (világűrt), v šterom je štja en mali balon notri. Je pa tau bi-

ganjo mlin. Gnesden te mlin bola v turistične namene dela, kukarčno melo pa pšenico pa žito mela in druge stvari.”

Žmetno smo se posloveli, ka smo meli dobro djūzino pa eštje Turistično društvo Vrtenek z muzikanti je z nami bilau. Od mlina smo šli v Križevce, v drugo največšo ves v občini. Taum smo si poglednili moderni nogometni stadion, gde špila nogometni klub Križevci. Špilajo v 3. slovenski ligi in majo eno najbaugšo igrišče v Sloveniji. Na tom igrišči so se že držale državne, meddržavne tekme.

„Zdaj mo pa šli k enomi staromi drejvi,“ je nam pravo vodič, „pravimo njemi orjaški kostanj. Je blūzi 700 lejst star in ga deset lidi mora kaulik prijati, tak velki je pa starinski. Popaudnevi mo pa ške šli v evangeličansko cerkev. V naši občini je verska skupnost nekak na pau deljena, vejndar nega nikši nasprotij in lepau mirno eden z drugim živimo.”

V evangeličanski cerkvi nas je

Ne smejm pozabiti, ka nas je veliko poštenje doseglo s tejm tū, ka sta cejli den z nami bila predstojnica Zavoda za šolstvo v Murski Soboti Irena Kumer pa župan občine Gornji Petrovci Franc Šlihuber, steriva, vejmo, ka mata od toga dosta večše brige pa sta si dōjn vzela čas za nas.

Kak je prišlo do toga, ka sta se te dvejšauli, vala Baugi, povezali, kak se je posrečilo prvo srečanje, kašo vōjpanje leko mamu tadale, smo zvedli od gospe ravnateljice Danice Čeh.

„Na pobudo obeh občin, občine Gornji Petrovci in občine Gornji Senik, smo že v lanskem šolskem letu sklenili, da bomo naprej sodelovali. Tako smo za prvo srečanje načrtovali ekskurzijo po občini Gornji Petrovci prav z namenom, da našim bodočim sodelavcem, partnerjem najprej predstavimo občino, iz katere smo, v kateri živimo in delamo. Menimo, če nas bodo poznali, bomo tudi potem lažje sodelovali. Ekskurzija, mislim, da je uspela, glede na prvo srečanje, razumljivo, da so učenci še nekoliko zadržani z obeh strani, da še niso navezali prav stikov. Verjamem pa, da to bo, na bodočih srečanjih prav gotovo. Goričko narečje je zelo sorodno porabskemu narečju in menim, da se bodo učenci lahko res sporazumevali v tem jeziku, veliko težje bo verjetno v knjižni slovenščini, ker je učenci iz Porabja ne obvladajo tako kot naši učenci. Živi stik z besedo, s slovensko oz. narečno, je pa tisto najpomembnejše, kar lahko človeka usposobi, da se potem zna naprej pogovarjati. Torej, človek mora dobiti priložnost za rabo svojega jezika in ga potem seveda tudi lahko razvija, nadgrajuje naprej.“

V imenu vseh udeležencev, hvala vsem, ki ste nam omogočili ta lep dan! Nasvidenje v Porabju!

Besedilo in posnetka:

Klara Fodor

Ženavlje. Tam stoji eden spomenik, balon, šteri znamenuje spomin na pristanek (leszállás) znantsvenega balona z belgijskima znanstvenikoma. 18. avgusta 1934. leta sta se zazranka v sedmof vōri v belgijskom glavnom varaši Brūsel zdignila z enim velikim balonom znantsvenika fizika z namenom, ka nad 10 km višini raziščeta magnetna valovanja, ultravijolične žarke in sončno sevanje (10 km felettű magasságbán kutatják a mágneses hullámokat, az ibolyántűli sugarakat és a napsugárzást). Zahodni zračni tokovi (nyugati légáramlatok) so pa te balon zanesli nad Porabje in Goričko. Prauti večeri v 7. vōri sta mogla že pristati, ka se zrak začno ohlajati (laditi) in je balon začno dojpdati. In tak ste zasilno pristala (dola stavila na zemlau) v Ženavlaj. Velke prikazni so se lidge fejs postrašili, vendar so bili telko močni, ka so njiva z vaužami, štere sta njeva doj pūstila,

lau postavljeno 1997. leta, gda je biu praznovani prvi občinski praznik.”

Iz Ženavelj smo se pelali do Lenarčičovoga mlina.

„Mlin na vodau v Neradnovci je lepau obnovleni. Tau je mlin gospauda Lenarčiča. Je pa posebna značilnost tau, ka je lejpa okolica pa lepau napravljeno. Notri je mašin, šteri je poganjo mlin v časi, gda je vode bilau premalo. Tau je ene vrste parni stroj na lejsni plin. Lejs se je segrejuo in tisti plin je te gnau te mašin in po-

čakala gospa Jana Kerčmar, od stere smo zvedli podraubnoma, ka je razlika med katoličanskoj pa njivoj veri, kak leko pridobijo svoje mlajše, odrasle za redne vernike, ka je razlika med cerkvi itd. Gospa je bila tak prijazna, simpatična, ka dam valati, ka mlajši radi odijo na verouk, k božji službi... pa go baugajo.

Po tejm smo se napautili na šaulo, gde so nas kūjarce s takšnim žmanim obedom čakale, ka mi ške zdaj sline vkūp skaučijo.

Pripovejsti iz Črnoga lauga

OTROŠKI

Po tistom, ka so se vse čaralice in vsi čalejrgze zalúbili in zoženili, je grato Črni laug vcejla prazen. Prazen pa je grato za toga volo, ka so vsi nouvi srečni pari odšli na medene mesece. Tej medeni meseci so bili puni lúbezni in tople sreče. V Črnom laugi pa je bilou vcejla nači. Takšen prazen in brezi zvrčarske meštrije je grato čistak takši laug, kak vóvidi vsikši laug. Dapa tou je trpelo samo kakši šest ali sedem dni.

Tisto velko gostúvanje je preminoulo. Vse se je pogelo in vse se je spilou. Samo čaralica Bodikaj je ostanola sama, brezi moža. S punim črvom in takša cejla zmantrana se je doli legla pri starom črnem peni in spala dugi šest dni in šest noči. Gda se je zbidila, se je mujla v črni mlaki. Neje minolo šest ali sedem minut, že jo je zgrabo najdukši dugi cajt. Ške bole na šurko je začala zejvati in se čemeriti na vse zalúbene in na nouvo oženjene. Tak prekleto samo so jo pistili v njihovom Črnom laugi. Tej njeni čemer je najprej biu samo njeni. S čemerom pa je tak, ka ga tejo in glava nešketa samo zase. Zato se je pomalek začo zlejvati vó iz čaralice Bodikaj. Zgrabo se je za tiste bole droubne drejve, že včasi po tistom pa za tristo lejt stare búkve in za njihove brate raste. Čemerasti vijer ji je začo vugibati. Drejve so praščale, listje se je sipavalo z nji, kak če bi na zemlo začo leteti zeleni snejg. Bodikaj je vó iz sebe spistila še več čemera. Čemerasti vijer se je zdigno nad Črni laug, se potegno nad dolino, tam pa se spísto med rame. Dapa tam je več nej besno, líki tak pomali fudno skouzi lúknje v streji. Gda je prišo med lidi, so se vcejlak vóminili.

- Tak!
Zdaj
sam

Čistak sama v toj krajini in de vse ranč tak, kak mo ge Bodikaj stejla. Mene se je lúbezen nej prijala in od toga mau se lúbezen nede prijala nienoga človeka v toj dolini!

Vórvali ali nej, dapa rejšan je tak bilou. Nagnouk so rami gratali takši kmični pa ladni. Lidge so se vse začali trno čemerasto gledati med seuv. Najbole zalúbjeni mladi podje pa deklina so se nej več marali poglednoti. Tisti stari lidge, ka so že več kak pou žitka vkúper bili, so se več nej mogli trpeti.

Ge sam čaralica Bodikaj, naj lúbezen vujde vkráj!
Tak si je trno čemerasta spejvala nad dolino. Neje minoulo pou dneva pa so se že v vsikšoj vesi vsi med sebov korili, kak če bi bili najvejši neprijatelji. Čaralici Bodikaj se je tou trno lepou vidlo. Tak se njoj je vidlo, ka vó iz sebe spistila ške več čemera. Lidge so že začali v rokej gemati tapače in vile. Sto vej, ka bi bilou, če bi nej ranč te prišo v tou dolino čalej Dobravola. Sto vej, ka bi bilou, če bi nej Dobravola čaralico Bodikaj pogledno fejst globoko v oči in bi nej v tisti njeni čemerasti očaj vužgo edno drouvno iskro. Ta iskra se je vužgala v njegov očaj tó. Iz nje je grato topeu ogenj, steri je biu nika drugo nej kak pa lúbezen. Dobravola in Bodikaj sta se zalúbila ške prle kak pa si čalejrgje in čaralice pred njima. Brž sta se popaščila v nouvi žitek, paščila sta se poiskati čalejrskega krala Vodislava in njegov kralico Zarivano, ka jiva kak najbolje brž oženita. Vcejlak sta pozabila na cejli čemer tam v dolini.

Dapa čemer je tak brž odišo, kak je prišo. Žena je poglednila moža, pojep deklino, sosedica souseada. Eden drugomi so se nasmejali, ške dugo po tistom pa so nej mogli razmeti, ka se je spoj go dílo.

Milivoj Roš

Zveza Slovencev vrtcem in šolam

KOTIČEK

Šolsko leto 2001/2002 se je že prevesilo v drugo polovico, vendar do junija je še kar nekaj časa, da za vrtce in šole pripravimo tudi v okviru pouka slovenskega jezika kaj zanimivega. Dolga leta so to bila recitacijska tekmovanja. Ta oblika je danes nekoliko preživeta, zato sva s Klaro Fodor, sekretarko Zveze Slovencev, razmisljali v malo sodobnejšo smer. Cilj takih dejavnosti je seveda dodatna možnost učenja slovenskega jezika za najmlajše, pa tudi razvedrilo in pridobivanje novih vedenj, obenem pa sodelujoči pridobijo še nagrade. Za tekoče šolsko leto sva dorekli dve dejavnosti, ki ju bo podprla Zveza.

ZA VRTCE bomo pred velikonočnimi prazniki povabili članice kulturnega društva Čep-Čepinci, tokrat v gornjeseniški in števanovski vrtce. Gostje bodo malčkom in vzgojiteljicam pokazale, kako se izdelujejo velikonočni okraski, pri-

pravljajo pirhi in drugo. Seveda se bodo pogovarjale slovensko. Za slovensko-veški in monoštovski vrtcec pa načrtujemo takšen obisk pred božičnimi prazniki, seveda z božičnimi okraski. O vseh podrobnostih se boste pogovorili s Klaro.

ZA ŠOLE pa še v tem šolskem letu načrtujemo izvedbo kviza, kjer bi naj sodelovale vse narodnostne šole. Ker je dobro, da učenci najprej spoznajo svojo neposredno okolico, bo to **Kviz o Porabju**. Vse, kar je potrebno, boste pravočasno izvedeli, zdaj pa le na kratko: kviz bi izvedli **koncem aprila**. Literatura, ki jo morate obvladati, je knjižica **Vse o - Slovensko Porabje**, ki jo boste dobili na šole. Po dogovoru z učitelji, bi naj sodelovali učenci od 5. do 8. razreda pa tudi srednješolci. Vsaka šola - to se bomo še dogovorili - bi naj imela vsaj eno ali dve ekipi. Seveda načrtujemo, da bo to vesela in sproščena

prireditve, zato se ni potrebno nič bati. Poskrbeli bomo tudi za dobro vzdušje in zabavo. Učitelje pa prosimo, da učencem pomagajo pri pripravah, saj le-ti ne morejo biti prepuščeni sami sebi in svoji iznajdljivosti. Razen vprašanj iz omenjene knjižice bodo še kakšna zabavna jezikovna vprašanja, jezikovne igrice in še kaj bomo dodali. Učitelje bomo v kratkem o vsem podrobno obvestili. Za zmagovalce bomo poskušali pridobiti vabljive nagrade, pa tudi tisti, ki jim bo do zmage malo manjkalo, ne bodo ostali praznih rok.

Upamo in želimo, da bo takšna oblika dejavnosti v slovenskem jeziku zaživela, obenem pa poskrbela za novo obliko motivacije za učenje slovenskega jezika. Prav tako želimo, da sodeluje čim več učencev kot tudi učiteljev. Prav gotovo bo vsem v korist.

Valerija

STARE OBRTI ZA MLADE

Na osnovni šoli Kuzma so že četrtič pripravili mednarodni tabor ljudske obrti z naslovom Od semena do platna. Prvič so izdelovali rože iz papirja, na drugem so delali izdelke iz koruznega liča, lani so spleтали košare iz vrbovih šib, tokrat pa je 30 osnovnošolcev z goriških osnovnih šol in tudi iz Porabja (tako gornjeseniške kot števanovske osemletke) spoznavalo skrivnosti postopka, kako iz semena priti do lanenega platna. Ženske iz Ižakovca in Sobočanka Daniela Topolovec, ki si z ročnim tkanjem služi vsakdanji kruh, so jim to v praksi tudi pokazale, ude-

leženci pa so se tudi sami preizkusili na velikih stavah, s pomočjo posebnih okvirjev oziroma glavnikov pa so izdelovali majhne tapiserije, torbice, denarnice, zapestnice in še kaj.

MLAŠEČI

KAUT

Člani kulturnega društva »Vrtanek« iz Gornjih Petrovcev na Slovenskem plesu.

Za bogat srečolov na Slovenskem plesu so prispevali: Z Madžarske: Državna slovenska samouprava; Slovenske manjšinske samo-

uprave Andovci, Verica-Ritkarovci, Števanovci, Monošter-Slovenska ves, Saka-
lovci, Dolnji Senik, Gornji Senik; Podjetja Fiat-Opel, Sariana, Vendtex; Trgovina

Károly gazda; Panzion Ružič na Verici; posamezniki Laci Korpič, Ana Unti, Alojz Hanžek.
Iz Slovenije: Tovarna Mura, Pomurske mlekarnice, Ra-

denska-Diana-Zvezda, Galex, Pomurska banka, Radio Murski val, Solidarnost, Radgonske gorice, Radenska, Ilirija-Vedrog, Terme Lendava, Zdravi-

lišče Moravske Toplice, Občina Puconci, Sadjarstvo Smodiš, Cvetličarna Moja iz Bodoncev, družina Sever iz Šalamencev.

Vabilo

Zveza Slovencev na Madžarskem Vas
vljudno vabi na praznovanje ob
dnevu žena,
ki bo 10. marca, ob 14. uri
v Slovenskem domu v Monoštru.

Program:

- otvoritev grafične razstave Antona Buzetija,
- predstavitev mladinske pripovedi Ferija Lainščka Pojep na dejdekovem biciklini,
- predstavitev porabske pesmarice Franceka in Dušana Mukiča Füčkaj, füčkaj fantiček moj.
- S porabskimi pesmimi bodo pozdravili vse ženske
- moški člani MePZ Avgust Pavel,
- harmonikar Laci Korpič,
- avtorja Francek in Dušan Mukič.

MEGHÍVÓ

A Magyarországi Szlovének Szövetsége
szeretettel meghívja Önt
2002. március 10-én 14 órakor tartandó
Nőnap rendezvényére.

Program:

- Anton Buzeti grafikusk kiállításának megnyitója,
- Feri Lainšček ifjúsági regényének - Kisfiú nagyapa kerékpárján - bemutatója,
- Mukics Ferenc és Mukics Dusan Füčkaj, füčkaj fantiček moj című daloskönyvének bemutatója.
- A nőnap alkalmából a lányokat és asszonyokat a
- Pável Ágoston énekkar férfitagjai,
- Korpics László harmonikás,
- Mukics Ferenc és Dusan köszöntik rábavidéki szlovén népdalokkal.

NIKA ZA SMEJ...

Tau je drugo

Mali Pištak je velki štrik. Etognauk je njegvi saused Peter pred krčmau v stau s svojim konjom, pa gda je Pištak vido, ka Peter v krčmej špricere požira, je z njegvi kaul doj vzeo Petra gužino pa go je konji polago. Gda Peter vó na dvera stapa, vidi, ka mali Pištak z medom namazani krú dava konji: Ma etak pravi: »Pištak, ti si pa ja dober pojep. Svojo gužino ta daš mojomi konji. Gvušno, ka spoj rad maš živino.«
Mali Pištak pa etak: »Ka pa ešče nej! Te krú sam ge doj z vaši kaul vzeo.«
Peter pa zdaj etak kriči: »Ti tepas! Vej je pa tau moja gužina bila.«
Pištak pa: »Ja, vaša je bila...«

Nej ga sto prestrašiti

Inda svejta se je zgodilo. Grofa sin se je v varaša včijo pa ga je službenik od starišov gor poisko. Mladi gospaud ga pita: »Ka je nauvoga doma?«
Službenik pa: »A, nika nega nauvoga, če samo tau nej, ka je naš pes Bodri zgino.«
Mladi gospaud pa: »Ej, ej, Bodri, tisti lejpi velki pes? Ka ma je pa bilau?«
»Ge tak mislím, ka je spoj dosta mesa pojo iz tisti štiri konjov,« pravi on.

Gospaud pa: »Ka gučiš? Te so nam pa tej štirje konji tú zginili?«
Službenik pa: »Tak je. Tau je pa zatok bilau, ka so je spoj fejst zaganjali, gda so cejlo nauč vodau vozili.«
»Kakšo vodau?« pita gospaud.
»Vej pa, gda je hiša gorejla.«
»Ka gučiš? Te nam je pa hiša tú doj zgorejla?«
Službenik pa: »Zgorejla je, zgorejla. Svejče so jo vužgale.«
»Pa kakše svejče?« pita gospaud.
Službenik pa: »Vej pa tiste svejče, stere so te gorele, gda so gospau pokapali.«
Gospaud pa: »Koga? Te so mi pa mati mrlí pa sta je pokopali?«
»Tak je,« pravi službenik. »Pokopali smo je, zatok ka nji je božji bič vdaro te, gda so zvedli, ka je gospodičina, vaša sestra odskočila s kantorom.«

Cirkus

Mali Gustek je večkrat čujo, ka prej geste na svejti cirkus pa kak je tau prej faj. Videti je pa eške nej vido cirkusa. Etognauk se je pa nika posebnoga zgodilo z njim. Njegvi oča je od ednoga cloveka traktor kupo. Oča ga je nej mogo tistoga reda nagnauk voplačati. Clovek je že dugo čako, ka dobi svoje pejnaze, pa gda se je Gusteka oča nej zgloso, ga je sam gor poisko z dvoma krepkima pojbooma. Samo je Gustek doma bio, gda so se tej moški nut postavili pa so za očo spitavali pa pejnaze za traktor prosili. Tak so prajli, ka naj Gustek povej oči, ka če oča tak nagnauk ne

plača vó traktor, te velki cirkus baude.
Gda je oča domau prišo, ma je mali Gustek včasín tapravo: »Oča, prosim te, ne plačaj vó traktor. Rad bi vido te cirkus.«

I.B.

Porabje

ČASOPIS
SLOVENCEV NA
MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrtek

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič

Naslov uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1,
p.p. 77,
tel.: 94/380-767

e-mail:
porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062.

Tisk:
SOLIDARNOST D.D.
Arhitekta Novaka 4
9000 Murska Sobota
Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.